

СЪД НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ
TRIBUNAL DE JUSTICIA DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS
SODNÍ DVŮR EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ
DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS DOMSTOL
GERICHTSHOF DER EUROPÄISCHEN GEMEINSCHAFTEN
EUROOPA ÜHENDUSTE KOHUS
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES
COUR DE JUSTICE DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES
CÚIRT BHREITHIÚNAIS NA gCÓMHPHOBAL EORPACH
CORTE DI GIUSTIZIA DELLE COMUNITÀ EUROPEE
EIROPAS KOPIENU TIESA

EUROPOS BENDRIJŲ TEISINGUMO TEISMAS
AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BÍRÓSÁGA
IL-QORTI TAL-GUSTIZZJA TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ
HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN
TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
TRIBUNAL DE JUSTIÇA DAS COMUNIDADES EUROPEIAS
CURTEA DE JUSTIȚIE A COMUNITĂȚILOR EUROPENE
SÚDNY DVOR EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTEV
SODIŠČE EVROPSKIH SKUPNOSTI
EUROOPAN YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS DOMSTOL

Tiedotusosasto

LEHDISTÖTIEDOTE nro 12/08

3.3.2008

UUSI VAPAUTEEN, TURVALLISUUTEEN JA OIKEUTEEN PERUSTUVAA ALUETTA KOSKEVA MENETTELY : *KIIREELLINEN* *ENNAKKORATKAISUMENETTELY*

Vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuva alue on yksi niistä aloista, jotka ovat viime vuosina synnyttäneet erittäin vilkasta lainsäädäntötoimintaa. On annettu uusia säädöksiä, joista toisinaan aiheutuu kansallisissa tuomioistuimissa hankalia yhteisön oikeuden tulkintaan tai pätevyyteen liittyviä kysymyksiä. Tällä, kuten millä tahansa muullakin alalla on olennaista, että yhteisön sääntöjä sovelletaan yhdenmukaisesti koko unionin alueella.

Yhteisöjen tuomioistuimen yhtenä tehtävänä juuri on edistää tällaista yhdenmukaista soveltamista ennakkoratkaisumenettelyn välityksellä. On kuitenkin niin, että asiat, joista vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvalla alueella on kyse ja jotka kuuluvat yhtäältä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen VI osastoon (poliisiyhteistyö ja oikeudellinen yhteistyö rikosasioissa) ja toisaalta EY:n perustamissopimuksen kolmannen osan IV osastoon (viisumi-, turvapaikka- ja maahanmuuttopolitiikka sekä muu henkilöiden vapaaseen liikkuvuuteen liittyvä politiikka, erityisesti oikeudellinen yhteistyö yksityisoikeudellisissa asioissa), ovat usein luonteeltaan niin kiireellisiä, ettei niitä voida ratkaista tavallisessa ennakkoratkaisumenettelyssä, joka kestää keskimäärin puolitoista vuotta; tämä kesto johtuu erityisesti siitä, että kyseisessä menettelyssä on lukuisia toimijoita, ja niistä vaatimuksista, joita huomautusten, joita kukin jäsenvaltio voi halutessaan esittää, kääntämiseen luonnostaan kuuluu. Siksi kansalliset tuomioistuimet saattaisivat jättää kääntymättä yhteisöjen tuomioistuimen puoleen tämän kaltaisissa oikeudenkäyntiasioissa.

Tästä syystä yhteisöjen tuomioistuin ehdotti neuvoston pyynnöstä **uudenmuotoisen menettelyn** käyttöönottoa eli **kiireellistä ennakkoratkaisumenettelyä**.¹ Tämän 1.3.2008 sovellettavaksi tulevan menettelyn tarkoituksena on se, että yhteisöjen tuomioistuin voi käsitellä huomattavasti nopeammin vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvaa aluetta koskevat mitä arkaluonteisimmat kysymykset, kuten ne, joita voi ilmetä tietyissä tilanteissa, esimerkiksi silloin, kun kyse on vapaudenmenetyksestä ja esitettyyn kysymykseen annettava vastaus on ratkaiseva vangittuna olevan tai vapautensa menettäneen henkilön oikeusaseman arvioimiseksi, tai kun kyseessä on vanhempainvastuuta tai lasten huoltoa koskeva riita-asia ja tuomioistuimen, jonka käsiteltäväksi asia on yhteisön oikeuden nojalla saatettu, toimivalta riippuu ennakkoratkaisukysymykseen annettavasta vastauksesta.

¹ Yhteisöjen tuomioistuimen perussäännöstä tehdyn pöytäkirjan muuttamisesta 20.12.2007 tehty neuvoston päätös, ja yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen muutokset, jotka yhteisöjen tuomioistuin teki 15.1.2008 (EUVL L 24, 29.1.2008, s. 39).

Kolme olennaista piirrettä erottaa tämän uuden menettelyn tavallisesta ennakkoratkaisumenettelystä.

Ensinnäkin kiireellisessä ennakkoratkaisumenettelyssä erotetaan asian käsittelyn nopeuttamiseksi toisistaan toimijat, jotka saavat osallistua menettelyn kirjalliseen vaiheeseen, ja ne toimijat, joilla on oikeus osallistua menettelyn suulliseen vaiheeseen. Tässä uudessa menettelyssä nimittäin vain pääasian asianosaiset, jäsenvaltio, jossa ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin sijaitsee, Euroopan komissio sekä neuvosto ja Euroopan parlamentti, jos kyse on jostakin näiden kahden antamasta toimesta, voivat esittää oikeudenkäyntikielellä ja lyhyessä määräajassa kirjallisia huomautuksia. Muilla osapuolilla ja erityisesti muilla jäsenvaltioilla kuin sillä, jossa ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin sijaitsee, ei ole tällaista mahdollisuutta, mutta ne kutsutaan istuntoon, jossa ne voivat halutessaan esittää suulliset huomautuksensa kansallisen tuomioistuimen esittämistä kysymyksistä ja jätetyistä kirjallisista huomautuksista.

Toisaalta voidaan todeta, että tässä uudessa menettelyssä käsiteltävien asioiden käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa nopeutuu huomattavasti, koska heti, kun vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvaa aluetta koskeva asia on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen, se annetaan käsiteltäväksi viiden tuomarin jaostolle, joka on erityisesti nimetty vastaamaan yhden vuoden ajan kyseisten asioiden seulonnasta ja käsittelystä. Mikäli tämä jaosto päättää hyväksyä pyynnön käyttää kiireellistä menettelyä, se antaa sitten ratkaisunsa lyhyessä ajassa istunnon jälkeen julkisasiamiestä kuultuaan.

Kolmanneksi on huomattava, että jotta tavoiteltava asian käsittelyn nopeutuminen voitaisiin varmistaa, menettely käydään käytännössä pääosin sähköisesti. Yhteisöjen tuomioistuimen yhteydenpito kansallisten tuomioistuinten, pääasian asianosaisten, jäsenvaltioiden ja yhteisön toimielinten kanssa tapahtuu mahdollisimman pitkälti tällaisella tiedonsiirtovälineellä.

Näillä kiireellistä menettelyä koskevilla olennaisilla järjestelyillä yhteisöjen tuomioistuin toivoo vastaavansa kiireellisyyteen, joka voi olla ominaista vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvaa aluetta koskeville oikeudenkäyntiasioille.

Yhteisöjen tuomioistuin antaa internetsivuillaan julkaistussa muistiossa menettelyä koskevia käytännön ohjeita kansallisille tuomioistuimille:

<http://curia.europa.eu/fi/instit/txtdocfr/txtsenvigreur/noteppu.pdf>

*Tämä lehdistötiedote on saatavissa seuraavilla kielillä: **kaikki***

Tämä lehdistötiedote on myös Internetissä

<http://curia.europa.eu/fi/actu/communiques/index.htm>

Lisätietoja: Gitte Stadler

Puh. +352 4303 3127, faksi +352 4303 3656